

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VIII.

REUS, divendres 27 de Juny de 1913

Núm. 148

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

REUS... Pies. 1'50 al mes
Fora... > 4'50 trimestre
Extranger... > 9'

Número solt 5 cèntimes

Anunci a preus convencionals

BIBLIOTECA PÚBLICA
TARRAGONA

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE

LUXOSOS HABITACIONS

QUARTO DE BANY I DUTXA

AGUSTI CASANOVAS

Cotxes a tots els trens → Plaça de Prim - REUS ← Telefon núm. 28

SALO DE LECTURA, PIANO I VISITES

SERVEI DE GRAN LLUIMENT

PER A BANQUETS

FOMENT REPUBLICÀ NACIONALISTA

Conferència de don Magí Isern

L'evolució del poder de l'Estat

Favorecent pel C. D. de la present entitat, començà dient, amb l'honorosa invitació d'ocupar aquesta tribuna, no podia deixar de correspondre a semblant distinció, i encara que no ostentava cap personalitat en la política ni menys autoritat en la ciència i per conseqüent no podent tenir les meves paraules la significació que ve anexa en aixes entitats, decididament acudeixo a aportar el meu migrat esforç a l'obra cultural que realitza Foment. I aquest fet, a la vegada que satisfà el meu anhel de contribuir tot i modestament a la generalització de principis fonamentals de Dret públic, me proporciona una altra volta el viu desig de trobar-me entre vosaltres; que a la representació genuina d'aquell Reus d'abolir tant democràtic i republicà, ajunteu l'amor profund a la terra catalana, el qual, degut a una labor intensíssima i perseverant, haveu fet fondament arrelar en aquesta hermosa ciutat, realitzant així la convenient propòsito entre la unitat i la varietat, entre l'ideal i l'història, sintetitzat en el culte que professem a les causes de la llibertat de Catalunya.

He escullit per a desenrotillar en aquest acte el tema intitulat «L'evolució del Poder de l'Estat», i ho he fet així, perque el seu contingut es casi merament doctrinal, escapa de la política que'n podríem dir pràctica, constituida, fins de l'art polític de la nostra comunitat, quins principis prou ja coneixeu vosaltres, per haver-los definit i explicat des de aquest mateix lloc amb la competència que's distingeix, el senyor Llyret, el senyor Mestres i en la que segurament insistirà de nou el senyor Laporta.

Les institucions jurídiques actuals, reguladores de la vida política dels pobles, a bon segur que no s'ocultarà a l'intel·ligència vostra que no són un producte sovat, que l'arbitrarietat de les circumstàncies a l'etxar hagueren pogut fer diferents, ans al contrari amb la seva complexitat i relativa perfecció, tenen per causa suficient, son una resultància de la contínuitat i solidaritat de estats socials anteriors i successius, que seguint una marxa regular i obeint a un encadenament de fets, representen les diverses manifestacions de la vida dels pobles. L'història de les idees i de les institucions es la de les seves transformacions successives. Ella considera el present així com el passat com un gran de l'evolució i com contenint un costat d'aquest titul el germe de les mutacions futures. Mes els pobles en la seva evolució per assolir el seu ideal no deixen d'experimentar obstacles, entre-

entre'l fet i l'ideia, doncs mentres d'un costat busca fer-se intèpret de l'ideal social, per altre té en compte les necessitats reials en què's troba una determinada societat.

Mes l'aplicació d'aquesta llei i majorment la seva elaboració artística, interpretant l'estat social actual, determina la necessitat de l'existència d'un poder amb atribucions suficients com són la autoritat i la força, per a coacció, per a obligar als homes al compliment de les ordenacions socials, i aquest poder si ha d'ésser lleigitim ha d'estar encarnat en una organització especial que l'exerceix i aquesta associació no és altra que l'Estat. De manera que'l Dret element necessari perque regni l'harmonia dintre de la vida de relació de l'home, per la seva definició i aplicació exigeix un poder, que perque pugui actuar, desempenyant les seves funcions necessità d'un Estat, orgue d'aquest mateix poder.

Qué es l'Estat? Ja prou que ho sabeu vosaltres per haver-se explicat altres voltes desde aquest mateix lloc, així com la seva diferenciació de la Nació; per això poc m'extendré en aquest concepte, limitant-me a exposar el seu caràcter essencial.

L'home essent lliure és sobirà perque domina a la naturalesa, mes no està col·locat sobre la terra com un exemplar únic. La raça humana és nombrosa, unida en grups per la sociabilitat; i totes aquestes sobiranies individuals acoplades, s'han de limitar necessàriament unes per altres, doncs com sigui que cada hu vol que la sobirania propria no sigui invadida per la del seu veïn, és necessari un poder superior que previngui i reprimeixi les usurpacions. Aquest poder és l'Estat quin origen no's pot fixar concretament, car ell existeix amb tota societat, essent tant vell com la naturalesa humana que ja mai ha pogut prescindir d'ell.

De què s'composa la força de l'Estat? No pas de la sobirania de tots els associats, sinó aquests restarien esclaus, tant sols de les parts de sobirania de que cada hu es necessari que's despalli per assegurar la llibertat agena i la propria. Aquesta suma de porcions individuals de soberanía és lo que constitueix la sobirania política encarnada en l'Estat.

L'Estat se defineix generalment com una societat organitzada, un conjunt d'institucions permanentes, quina missió principal o única, consisteix en el manteniment o realització del Dret.

La mateixa societat en que vivim, es una organització per al cumpliment de tots els fins de la vida. En ella se compleix i realitza la ciència, l'art, la moral, l'indústria, el comerç, etc., tots aquests fins necessaris que l'home no podrà realitzar dintre de la família i que necessita per a assolir los formar part d'una entitat superior.

Quan aqueixa associació superior que realitza tots aquests fins, està continguda dintre d'un determinat territori, reunit altres organismes socials inferiors (families municipis) posseint una història, una tradició, un Dret, una llengua i una cultura comunes, constitueix una nacionalitat, com, per exemple, Catalunya.

Quan aquesta mateixa associació, con-

tiguí, además, els atributs del poder, sigui soberana, declarant o mantenint el Dret o sigui aplicant-se les disposicions que han de regular la seva propia vida, constitueix un Estat polític.

De lo dit clarament deduïu, que hi han Estats que comprenen varis nacionalitats, com entre altres, Espanya, Rússia; hi han Estats que coincideixen casi bé en una nacionalitat com Italia i fins a cert punt França, hi han nacions dividides en diversos Estats com Alemanya que comprén 26 Estats, units pel laic federal i hi han nacions repartides entre Estats diferents com Polònia que pertany a Alemanya, Àustria i Rússia.

Els Estats en el transcurs de la seva existència realitzen actes evolutius que poden comparar-se a la vida de cada ciutadà. Així els Estats naixen, viuen, s'aneixen, moren i algunes vegada ressusciten. (Aquesta última es la sola diferència).

Les formes d'aparició, de naixença de cada Estat s'opera mitjantsant la formació lenta d'un agregat, entorn d'un nucli d'intensitat superior. Així va succeir amb la fundació de Roma, que va experimentar una creixença anàloga amb la dels cosos, essent la seva formació insensible i com per aluvió, esdevenint més tard a cop de conquestes i annexions el poder únic Imperi romà.

Un altre cas de naixement d'un Estat resulta de la successió o separació de una part d'un Estat ja format per a constituir-ne un de nou. N'hi ha nombrosos exemples en les colonies, però esdevenen independents de la metrópoli. Pel contrari hi ha creació espontània quan un país que constitueix una nació, no un Estat, se sacudeix el jonej estranger de l'Estat heterogeni. Aital va passar a Portugal el fer-se independent d'Espanya.

Altra causa es la geogràfica, de la que ne's exampleix Suïça, la naturalesa del seu sol i del seu relleu, ha produït una solidaritat entre'l cantons que pertanyen, no obstant, a tres nacions diverses i ha fós en aquells pobles en un sol. Altra causa es la dinàstica que va tenir ple desenvolupament en l'Europa de l'Edat mitjana, en raó de la costum que tenien els monàrquies de dividir el seu reialme entre els seus fills. Ne tenim exemples en Carolíngies, en Carles V, en variòis de Castella i Catalunya i fins en l'antigüetat clàssica l'emperador Alexandre al morir va dividir son imperi, sinó entre els fills entre els seus generals.

Experimentant també els Estats creixentes i defalliments. Així l'Imperi romà, circumscriu en els més de la ciutat de Roma, no solament va conquerir sinó també assimilar, l'Àsia Occidental, el Nord de l'Africa i l'Europa, quedant únicament fora dels els pobles barbars. Alguns Estats creixen en detriment d'altres. França va ésser primerament l'Illa de França, el departament del Sena. Espanya era Castella. Pel contrari l'Imperi cartaginès va ésser absorbít, sense quedar-ne rastre, per l'Imperi romà.

Molts cops, els Estats sacrificen unióas que els tractadistes les comparen amb llur maridatge. Ja havem parlat

de Suïça ont cantons autònoms varen reunir-se, determinant una espècie de unió poligàmica. L'Hungrí es va unir a l'Àustria. Hi ha vegades que tant sols existeixen més intents d'unió, espècie d'esposalles com en la Tríplice i menys encara en la Triple entente.

En fi, la mort dels Estats arriba després d'un període de decrepitut que es llar vellesa, a menys que hi hagi mort violenta a causa de les ambicions dels seus veïns. Lo primer ja passa a Turquia que després de portar una vida migrada, perdent respectables porcions del seu territori, ha vingut a quedar casi excluïda de Europa, després de l'actual guerra balkànica. Aguns Estats han mort per la violència súbita. Un dels exemples més sorprenents es el de Polònia, caigut baix el cop dels tres invasors.

A diferència dels homes, els Estats mòrt, ressusciten? Ja es ben difícil; no obstant, s'en veuen alguns exemples. Els Països Baixos, Flandes, va passar baix el poderíu d'Espanya per espai de més de mig segle, perdent en absolut llur soberanía. Itàlia va ésser també morta, dividida i subdividida en petites parts sense cap laic d'any entre elles i ocupada en gran part per espanyols i francesos, va permaneixer així per espai de segles, i fins a l'any 1870 no ressuscità l'Estat italià. I la mateixa Espanya, després de la invasió alar, va quedar en absolut desapareguda com a Estat independent.

El fonament de l'existència dels Estats consisteix en que aquest té fins que cumplir: tinguent fins, donc, a realitzar, ha de tenir medis personals o reals per a conseguir-los, i si té medis, ha de tenir poder per a aplicar-los a la satisfacció de llurs necessitats. Sorgeixen d'aquí tres direccions que completen l'idea de l'Estat: fins, medis i poder, essent aquest últim, objecte d'aquesta dissertació.

Poder de l'Estat, es la aptitud, les facultats que aquell té d'actuar, d'obrar per al compliment dels seus fins, aplicant-se en l'autoritat i la força com atributs de llur soberanía. Aquest poder es un essencialment, mes degut a la varietat dels seus orgues, se diversifica, donant lloc a una divisió ideal del Poder únic, mostrant-se una varietat del mateix que determina poders particulars.

Aquests poders se consideren en nombre de tres, el legislatiu, que com el seu nom indica, realitza la funció de legislador, de fer les lleis, de definir els drets, i està representat per les cambres legislatives actualment; el poder executiu, quines funcions son practicar, realitzar la llei, cumplir les resolucions dels drets poders, essent els seus orgues els ministeris i corporacions regionals i locals; i el judicial, que té per missió la de jutjar, determinant en els seus fallos si el fet contradictori es o no conforme a la llei, a l'objecte de restablir l'imperi d'aquesta llei, si ha estat infringida pel delicto, en qual cas, constitueix la justicia penal, o si merament ha estat desconeiguda o posada en dubte, donant lloc a la justicia civil.

Modernament s'han admés altres varietats del poder. El anomenat moderador o armònic i també extern, que s'atribueix al Cap de l'Estat, senyalant-

li com a funció el vetllar per la consecució de l'independència i equilibri entre els demés poders, resolguent els conflictes que entre ells se susciten. El constituent, que regula les relacions entre el poder d'autoritat i el poder del poble en les monarquies o entre els representants i els representants en les democràcies i vé encarnat en l'Assamblea o Corts constituents. El federal, quina missió es formar, modificar o deslliçar el llaç d'unió entre diversos Estats, fixant les condicions que s'imposen.

Aquest Poder de l'Estat, d'on deriva? Quin és el seu origen? El poder pot tenir-se li atribueix dos orígens diametralment opositos; o bé de lo alt, o de lo baix, de la divinitat o del poble; el primer és el de dret diví, el segon de la sobirania nacional.

El primer es desenrotllen un conjunt de teories que amb poques variants venen a sentar els mateixos principis. Se inicià ja en els primers sigles del catolicisme per Sant Agustí, en la seva obra «La Ciutat de Déu», se completa en l'Edat mitja per Sant Tomàs d'Aquino, Bellarmino i demés teòlegs afectes al Papat, fins per en Dante Alighieri, en aquella època en que l'Europa de fet es una vasta Confederació presidida pel Papa, quan se dia que'l poder espiritual i el temporal son com el sol i la lluna, com l'ànima i el cos i que l'esposa del príncep ha d'estar sotmessa a la tierra del Pontífex. Modernament encara que prenen altres direccions ha estat també defensada per vari tractadistes, com Ronald, De Maistre, etc.

Atribueix aquesta teoria la residència efectiva del Poder en una persona determinada que l'exerceix com per delegació directa de Déu. Per obeir diuen es necessari respectar i no's pod respectar més que a un superior i un superior que no'n tingui d'altre respecte d'ell, en una paraula Déu, el més devot de tots o el seu representant. No obstant com afirmar i sobre tot provar que Déu ha escollit a un home determinat com a representant seu? Quan la superxerifa feia pastor a Déu per boca d'un arade, enhorabona; quan el monarca era consagrat pels papis també. Déu com es natural no haguera permès, i que havia de permetre, si hagués volgut un altre mandatari. Quan la bona estrella d'un Bonaparte el portà en el Poder, esdevéni també de dret diví, perque la divinitat, havia creat aquell geni i l'havia dotat de la força i de la sort necessàries per assolir aquell poder. El dret diví se perpetua en el sistema hereditari, que es el seu ordinari complement, doncs la divinitat no consagra solsament una persona sinó una família entera.

Aquesta teoria té en els pobles moderns pocs partidaris, la fe s'afebleix, Déu es objecte de discussió, i tot i existint s'ocupa de nosaltres? Si realment es axis qui es el signe en que ho dona a coneix? La sobirania de dret diví resta ja avui dia completament descartada del camp científic, doncs la seva conseqüència necessària es l'absolutisme en el poder, tota vegada que si el monarca se considera representant de Déu en la teoria justificaria amb aquest caràcter totes les arbitrarietats.

Pero de fet dintre l'història la residència del poder ha estat cimentat en poques famílies quines han justificat l'usdefruit del poder en aquesta teoria. I' pregunta en quina forma i quan van rebre aquesta gràcia de Déu per quinà virtut tenen dret a la sobirania? Molts dels antics aventureurs que's reblaren contra llurs senyors, que hauria passat sinó haguessin tingut èxit en les seves empreses? En lloc d'apareixer com envoltats amb les boirea de la divinitat no haurien quedat reduits a revoltosos vulgars? Es l'èxit doncs el que decideix la qüestió? Així se legitimen tots els cops d'Estat i totes les dictadures.

Mes, avui, per a obviar aquestes dificultats, ja s'ha establert entre la sobirania de dret diví i la popular una tranzació, creant un govern mixt de rei per la gràcia de Déu i per la Constitució, pretenent unir coses que s'exclueixen mútuament. Quan menys, la monarquia absoluta era il·lògica; sacrificava la raó, es cert, mes les conseqüències que sentava, derivaven lleità.

ment d'un principi essencial, i externament apareixia com un edifici perfecte i grandioso. Pero la monarquia constitucional es un veritable absurde; d'un costat, un monarca sagrat, inviolable, deixant limitar el seu poder que ve de Déu pels representants del poble. Per altra part, un poble que té dret a governar-se sofrint un rei hereditari que té dret a oposar-se a la seva pseudo-sobiranía voluntat. Cóm poden conciliar-se semblants anomalies?

La segona part del poder se basa en la sobirania nacional o sigui en la voluntat expressa dels ciutadans. Aquest principi va esser desconegut per les monarquies orientals que's basen sobre el dret diví, idèntic al dret de la força i practicat per les repúbliques grega i romana a partir de la caiguda dels reis. A l'Edat mitja i sobre tot en els començaments de l'edat moderna, salvo en alguns estats italians, regna sobre tot el món el dret diví, com ja havem dit. Va esser Rousseau qui primerament va formular en el segle XVIII el principi de la sobirania nacional el qual pur o adolrat ha penetrat arreu.

La voluntat nacional es la causa lleítima i exclusiva del poder. Ella no's basa sobre cap hipòtesi sinó en la mateixa naturalesa de l'home. Es en aquest a qui importa vetllar pels seus interessos, qui deu escollir els seus representants, si que encara que implica certes imperfeccions van ja subsanant-se progressivament.

Aquest poder de l'Estat com se determina? Quins són els òrgans encarregats de realitzar les seves funcions?

Partint de la base de que estem en un règim de sobirania nacional, el poble pod cuidar-se ell mateix de governar-se fent solzament executar per altres les seves decisions; mes, deliberant ell mateix en assemblea. Aquest es el règim anomenat directe que en l'antiquetat se practicava a Grècia i a Roma. El poble deliberava en l'Àgora grega i el foro romà, emetent el seu vot en diverses formes i d'allí partien les lleis i els plebiscits amb força d'obligar. Aquest sistema se troba en l'edat mitja en algunes nacions d'Europa en materia comunal i avui dia encara té lloc en quatre cantons suïssos i en materia cantonal no federal, entenguis bé. Aquest tanca un Consell d'Estat que fa de poder executiu i el poble vota directament les lleis. Es la majoria absoluta la que decideix i l'elecció se fa a la plaça pública, verificant-se la reunió al menys una vegada cada any l'últim diumenge de abril. Tenint tot ciutat l'iniciativa legislativa, poguen fer proposicions de llei.

Altres règims es el representatiu, mes abans de parlar d'aquest, anem a fer-ho del govern referendari.

Aquest és el règim que's considera més perfecte donat l'estat social actual si's comptés amb una organització política adequada. Se parteix de l'existència d'un Parlament elegit pel sufragi universal i's deixa aquest legislador en matèries poc importants, mes els assumptes més grans deuen en un principi ésser estudiats i decidits pel Parlament, pero sotmesos després al vot popular per via de referèndum. Un cert nombre de ciudadans té'l dret de demanar el referèndum i la llei votada per Cambres queda sense efecte quan el sufragi popular direta la rebutja.

Aquest règim ha estat preconitzat per en Rousseau qui no admetria l'obra de les Assamblees deliberants més que com simple projecte. «Tota llei—deia—que'l poble en persona no hagi ratificat, no pot ésser una llei». El poble anglès creu ésser lliure, mes s'engaixya molt; no ho és més que durant la elecció dels membres del Parlament; així que ells són elegits, resta esclau, no és res.

Va iniciar-se aquest règim encara que no del tot pur, a França, en temps de la revolució; les constitucions de l'any 93 i dels anys III i VIII de l'era revolucionària, varen ésser sotmeses al vot popular. Els plebiscits varen servir per aprovar l'establiment del Consulat i de l'Imperi. Apareix també en el segon imperi ratificant el cop d'Estat de Napoleó III. Després d'això ha desapa-

recut a França ont ha deixat poques simpaties perque ha servit d'arma per a legitimar les usurpacions dels Bonapartes. Actualment té lloc en alguns estats ianquis i principalment a Suïça. En materia federal el poble té en aquesta última república l'iniciativa, essent permesa la revisió mentre sigui demandada per 30.000 ciutadans, els Consells federals o vuit cantons. Té que fer-se dintre de 80 dies, de lo contrari la llei promulgada esdevé obligatòria. Pot aplicar-se en general a totes les lleis, en alguns decrets i en materia financiera a les decisions que entranyen un gasto que passi de cert mínim.

En quant al judici del referèndum a Suïça, basta repetir les apreciacions de Mr. Curti en una obra molt notable que tracta d'aquesta institució. El referèndum, diu, ha estat fecond en resultats, havent donat a l'opinió pública una més gran influència sobre'l conjunt de la vida nacional, que'ls Consells quan poden obrar per la seva propia autoritat i transformar-se en una casta se preocupin més que dels seus propis interessos, de l'interès general. Les votacions populars porten a la memòria dels parlamentaris llurs devers i els invita de nou a buscar el contacte amb el poble.

El règim referendari se considera avui dia com el més ajustat als principis liberals i democràtics; per això ha dit Spencer que'l liberalisme antic consistia en limitar el poder dels reis i el liberalisme modern en limitar el poder del Parlament que és principalment lo que fa el referèndum.

Explica després el dogma polític modern de la divisió dels poders, exposant la confusió que regnava en temps dels monarques absoluts, essent en Montesquieu qui a mitjans del segle XVIII va proclamar que la llibertat política d'un ciutadà no's pot assolir sense que'ls orguens que encarnen els diversos poders, estiguin separats i independents donant raons de l'ordre especulatiu i pràctic que demostra l'evidència del referent principi corroborat per nombrosos exemples dintre l'història, i's pòt dir que dintre del dret públic dels pobles moderns, el problema polític de cada un d'ells, deriva de la manera més o menys intel·ligent i pràctica que'l legislador hagi interpretat dit principi.

(Acabarà).

Informació Local

Constituirà un aconteixement l'acte de clausura del cicle de conferències que s'han vingut donant en lo que va de any en el Foment Republicà Nacionalista, que, com saben nostres lectors, tindrà lloc demà dissabte, a les deu de la nit en la sala d'actes de nostra entitat política, amb un discurs magistral de l'insigne orador don Miquel Laporta, advocat de Barcelona, qui desenrotillarà el tema «Nacionalisme democràtic».

Tots els honrats republicans, els veritables demòcrates i els bons catalans reusencs, acudiran a la conferència, atrets per la paraula autoritzada, plena d'humanisme i bellesa, del senyor Laporta, per a sodellar el seu esperit de la més alta idealitat posada en llavis de una eloqüència insuperable, capaç de fer sentir totes les emocions santes que ennoblien l'ànima i fan estimar la vida en un ambient de pau i fraternitat universals.

Segons telegrafen a «La Vanguardia», el senyor Caballé i Goyeneche en son viatge a Tortosa per a organitzar allí el partit reformista, ha sigut un complet fracàs, doncs sola ha recabat l'adhesió de quatre desconeixuts com a liberals i democràtes, obtenint en canvi, dels republicans, la més botzornosa i despectiva girada d'espaldilles. Si'l concessionari del monopolio de les

aigües de Reus, hagués sigut alguna vegada republicà, se sentiria avergoñit del seu fracàs cercant adeptes entre els republicans per a la monarquia, encarrer que segons diu ell, li ha fet en Melquides Alvarez.

FOMENT REPUBLICÀ NACIONALISTA

Cicle de conferències

El proper dissabte, 28 del corrent, a les 10 de la nit, l'il·lustre advocat de Barcelona i eminent orador

Don MIQUEL LAPORTA
desenrotillarà el tema:

Nacionalisme democràtic

El coronel del regiment de Tetuán, de guarnició en aquesta ciutat, avisa que deuen procedir a la compra de cavalls de sella, els dies 3, 10, 17, 23 i 31 de juliol i 7, 14, 21 i 28 d'agost i hores de 10 a 12, se trobarà reunida la junta de compra al quartel d'aquesta.

Aquesta tarda a dos quarts de vuit celebrarà sessió de segona convocatoria nostre Excm. Ajuntament.

ESPMOL BRAGULAT

Es el millor refresc: 14 rals kilo.—De venda en els bars, cafès i establiments de begudes. — Depositari en aquesta: H. MARÍNE, plaça de Prim, drogueria. Hi ha frases de 10, 20 i 40 preses.

Demà passat diumenge, diada de Sant Pere, se posarà en escena en l'elegant Teatre del Centre de Lectura, l'aplaudit drama català en 3 actes, de l'Ignasi Iglesias, «Els vells», i la comèdia en un acte den Pous i Pagés «Un cop d'estat».

Els noms dels senyors Cubells, Lopez, Aleixandre i Sans, com les senyores Miró, Novials i Vallespi, aquesta última de Barcelona, son lo suficient coneguts dels socis que concorren a dit Centre, per lo que nosaltres els hi augurem un èxit complet.

Amenitzarà els intermedis el quartet de professors de dit Centre.

Les localitats, des d'avui divendres se despatxaran en la consergeria o taquilla del teatre.

S'ha publicat el volum 9 de l'interesant biblioteca d'autors catalans «Lectura popular», la qual publica «Viatges d'amor» del celebrat autor don Miquel Roger.

La réplica que publicavam ahir, dirigida a «Las Circunstancias», sobre la qüestió de les aigües, ha produït immillorable efecte en l'opinió, doncs el poble ja està cansat de que'l prenguin per creti les quatre encyclopedies possibles, gent despreocupada que lo mateix inventen que falsifiquen fets a gust o conveniència de les seves necessitats, cercant l'efecte de la galeria ja que no poden lograr-lo entre les persones mitjanant iugats il·lustrades.

Hem rebut moltes i valioses felicitacions per nostra actitat enfront dels explotadors de les miseries de la ciutat, les quals solament les acceptem, tot agrair-les en lo que valen; en calitat d'estimulant per a perseverar amb creixent energia en la lluita empresa per a que no's consumi l'afetat urbicida del monopoli de les aigües que pretén en Caballé i Goyeneche.

Properament se celebrarà a Tarragona un concurs de mostres de vi, organitzat per la Cátedra Agrícola Ambulant de la Diputació de Tarragona.

Dintre deu o dotze dies s'elevarà a plenari la causa per assassinat del senyor García Jalón, posant-se en llibertat provisional als soldats i al cap de l'Escola Superior de Guerra.

Gel cristallí VICTORIA
De venda en els principals colmats i tendes d'ultramariна
Dipòsit permanent per a la venda al detall BAR ESQUELLA
Plaça de Prim (entrada pel carrer de Sant Llorenç)

Amb aquesta fetxa ha sigut oberta al públic l'estació telefònica interurbana de León, admetent-se servei de telefonemes, quina tassa ordinaria és la de 1'05 pessetes per les primeres quinze paraules.

Properament se celebrarà a Tarragona un concurs de mostres de vi, organitzat per la Cátedra Agrícola Ambulant de la Diputació de Tarragona.

ANUNCI

Al públic en general i en particular a tots els metal·lúrgics, propietaris, mestres d'obres i paletes.

La raó social abixa expressada, posa a sa disposició, el seu nou taller en el ram de fundició de ferro, situat en el carrer del Doctor Robert (cantonada al de Sant Miquel), en quin s'ofereixen els seus serveis en tot lo referent a aquest ram.

Gran assortit de cuines econòmiques perfeccionades, de totes classes i mides, així com peces soltes de totes classes, a preus somament redigits.

Reus i jany 1913.

Roig Climent i Guàl.

Dipòsit de Relotgeria.—Rellotges de 2'90 ps.
butxaca i despertadors des de 2'90 ps.

Companyia Francesa del Gramophone

Representació i dipòsit: R. Perpiñá Major, 22.—REUS
Despatx: 24, pral.

Exit colossal dels cèlebres artistes

TITTA RUFFO i CARUSO

en discs Gramophone.

Avis important.—La paraula *Gramophone* la tenim registrada en la Convenció de Berna amb el número 2.151, i perseguirem amb tot el rigor de la llei al que faci ús indegit d'ella.

ESPECTACLES

SALA REUS

Escallides sessions de cinematografí tots els dijous, dissabtes i dies festius.

Avoi divendres, dues sessions extraordinàries.

SECCIO OFICIAL

ANUNCIS

Ferrocarril Econòmic de Reus a Salou (Companyia Reusense de Tramvies)

Se participa als senyors tenedors de accions serie B., que des del dia 1 al 8 inclusiu del pròxim juliol, de les 17 a les 19, en les oficines de la Companyia (Estació del Camí de Salou), se procedirà al pago del cupó corresponent a l'últim exercici; i transcorregut dit plaç, se pagará tots els divendres de les 17 a les 18.

Reus 21 de juny de 1913.—L'administrador, Miquel Perpiñá.

Institut Pere Mata

S'avisa als senyors obligacionistes d'aquesta societat que, durant els dies del 16 al 30 del corrent mes, de 9 a 12, en la Caixa del Banc de Reus de Descomptes i Préstams, se pagará el cupó núm. 19 de l'emisió de 1904 i el cupó núm. 14 de l'emisió de 1906.

Reus 13 de juny de 1913.—P. A. del C. d'A.—L'Administrador, Joan Bové.

Centre de Lectura

ANUNCI

Aquesta Junta Directiva usant de les atribucions que li concedeix l'article 21 del vigent Reglament de la societat ha acordat suprimir els drets d'entrada des d'avui fins al dia 30 del corrent.

Reus 17 de juny de 1913.—P. A. de la J. D.—El secretari de torn, Pere Agnade.

Secció de Literatura i Idiomes

Havent-se constituit en aquesta Secció una «Comissió de Teatre» i desitjant aquesta organitzar una «Secció de Declaració», se complan en convidar als senyors socis seccionats i no seccionats que vulguin ingressar-hi per a que se serveixin allistar-se a Conselleria indicant nom i domicili.

L'hora senyalada per a l'allistament es de 10 a 11 de la nit, començant desde la setmana fins al 15 del proper mes de juliol.

Aquesta comissió té'l gust de fer ho públic per als efectes convenientes.

Reus 15 de juny 1913.—La Comissió

Informació comercial diaria per a FOMENT

Preus corrents del dia d'ahir

Cereals y llegums

Els.—Aragó superior a 19'50 ptes. los 55 kilos.

mitja a 18'50 ptes. los 55 kilos.

horta a 17'50 ptes. los 55 kilos.

Comarca a 16'50 ptes. los 55 kilos.

Oriol—Aragó a 16'50 ptes. los 55 kilos.

Estranger a 10'75 ptes. los 55 kilos.

Comarca a 11'50 ptes. los 55 kilos.

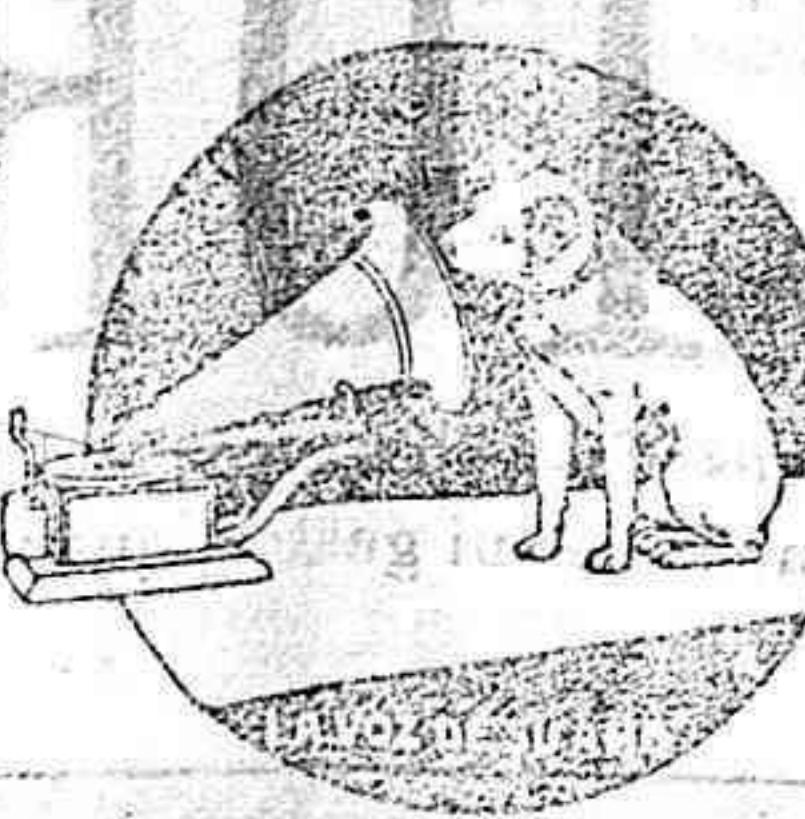
Mercader—Aragó a 16'50 ptes. los 55 kilos.

Comarca a 10'50 ptes. los 55 kilos.

Estranger a 19'50 ptes. los 100 kilos.

SENSE aquesta marca

l'appareil NO es un "Gramophone".
Catalogs gratis

Avis important.—La paraula *Gramophone* la tenim registrada en la Convenció de Berna amb el número 2.151, i perseguirem amb tot el rigor de la llei al que faci ús indegit d'ella.

l'appareil NO es un "Gramophone".
Catalogs gratis

Faves.—Comarca a 15'— quartera.

Favones.—Comarca a ——>

> Andalusia a ——>

> Estranger a 30'— los 100 kilos.

Burdanyes.—Comarca a 16'—>

Fesols.—Comarca a ——>

> Urgell, a ——>

Carrores a 28 ptes. quintà.

Situació del mercat. Sostingut.

Farines y despullas

Farina de 1' a 44'— ptes sach de 100 kilos

> redona a 42 id. id.

> 2' R. a 37'— id. id.

> 2' B. a 31'— id. id.

Farineta a 19'— ptes. lo sach de 70 kilos.

Tercerilla a 13'— id. lo sach de 60 id.

Trits a 27 rals lo sach.

Segó a 23 id.

Situació del mercat. Sostingut en farina. Ferma en segó i farineta.

Armetilles

Mollar en crosta a 63'— ptes. sac 50 kg.

Esperanza 1' en gra a 135'— qq. 41.600

> 2' , a 132'50 >

Comú del país a 130'—>

> d'Aragó a 130'—>

Llargueta a 135'—>

Planeta a ——>

Situació del mercat. Encalmat.

Avellanes

Garbellada a 52'— ptes. sac 58'4 kilos.

Propietari negreta a 49'50'—>

> embarrat a 46'—>

En gra 1' a 79'—> quintà 41'600

> Id. 2' sib. 1' a 78'—>

Situació del mercat. Encalmat.

Esperits

Destilats a vapor de 95 a 96' graus a 130 pts.

Id. de 94 a 95' a —>

Rectificat de 96 a 97' a 13'—>

Desnaturalitzat de 88 a 90' a —>

Situació del mercat. Segueix dominant la calma en aquest ram, sostenint's els preus per no fabricar-se de vi.

Vina

Negre superior de 1'12 a 7 1/2 rals graus.

Id. corrent de 6 a 6 1/2 id.

Blanc superior de 6 1/2 a 7 1/2 id.

Id. corrent de 6 1/2 a 7 id.

Rosat de 6 1/2 a 7 id.

Misteles Negra de 50 a 55 ptes. carga

Blanca de 48 a 52 id.

Granatxa de 50 a 55 id.

Moscatell de 60 a 65 id.

Situació del mercat. La disminució de negocis que com tots los anys té lloc en aquesta època, continua notant-se certa fluixetat en les cotizations, operantse poc.

Olis

Fi d'Aragó de 23'— a 24'— ptes. canti 15 ks.

Fi d'Urgell de 22'— a 23'— rals corta 3'75.

Fi del Camp de 22'— a 23'—>

Segona bova de 18'— a 19'—>

Classes franceses de 17'—>

De remolta verda de 90'— a 95 ptes. carga 115 ks.

De remolta groga de 92'— a 98'—>

Los olis nous d'Aragó y del Camp son molt defectuosos y cucats valen de 17 a 18 pesetes los 15 kg., los nous d'Urgell valen de 17 a 18 ptes. los 15 kg., los dolents o sigui d'olives de terra y de 22 a 25 ptes. los superiors.

Pesca salada

Bacallà: Procedent de Bergen arribà el dia 17 el vapor «Próspero», descarregant pels mercats de Tarragona i Reus 140 mil kilos de Noruega, venent-se a 55 ptes., amb tendència a tornar a quedar net d'excessives el mercat.

S'espera per a primers de juliol el primer vapor d'Islàndia.

A Barcelona hi han arribat alguns lots en caixes venent-se a 60 ptes. els 40 kilos.

Tonyines: Han arribat les primeres brozas d'aquesta salat i nova pesquera, venent-se: espineta i s. nítato a 58 duros bota.

Veurem si arriba algo de «Garn». S'accentua de cada dia les bones noves de l'actual pesquera.

Sardines: Carinyos i viviers:

Els mitjans de 25 a 28 ptes. miller.

tamans granats de 30 a 32 ptes.

Ayamontes (fluixos):

3E a 22 ptes. miller.

4E a 24 ptes.

5E a 26 ptes.

6E a 28 ptes.

EDUARD RECASENS

Corredor de Comers Coligat

Arraval Santa Agnès, 55.—Telèfon 108

ORDRES DE BORSA

Cotisations diaries, demà i tarda.—Operacions a plaz ab cambis en ferm

Interior 79'97

Nòrt 102'10

Alacants 100'25

Orenses —

Andalusos 67'60

Banc Colonial —

Rio Plata —

BORSA PARIS

Nòrt 468'—

Alacants 461'—

CAMBIS EXTRANGERS

Barcelona: Francs 8'95. Lliures 27'50

Madrid: 8'70. —

FUTURS DE COTO

Ordres per les Borses de Liverpool y New-York

Cotisations diaries.—Follets explicatius

COMPRA-VENDA de paper extranger, de paper de renda (del Estat, obligacions ferrocarrials, Municipals de Barcelona y tots los que's cotisen en la Borsa de Barcelona), y de valors locals.—Intervenció en tota classe d'operacions en los Bancs de la localitat.

Pla de Cambriols. Habitacions de construcció moderna, caunes i mobiliari per a famílies, amb tot lo necessari per a un agradable confort. Espaisos gairebé

ALS VITCULTORS.

parteix amb dificultat, és necessaria una cantitat major de sulfat per a produir els mateixos efectes i és freqüent l'obstrucció dels pulveritzadors quedant en el fons dels recipients la major part del sulfat fet, per l'excés de calç massa insoluble. Precisa recórrer al reactiu per a determinar, sense molesties ni gastos, quan la barreja de la solució de sulfat de coure amb l'aigua de calç, està en son punt i per a això recomanem el PAPER REACTIU SERRA de resultats excel·lents i preu infim.

MANERA D'EMPLEAR EL PAPER REACTIU SERRA

Quan s'hagi tirat en la solució de sulfat de coure, una cantitat prudencial d'aigua de calç, se sumergeix en la barreja una tira de paper reactiu. Si aquest, permaneix blanc, és que no hi ha encara prou calç i se n'hi va afegint fins que, al sumergir-lo de nou, adquireixi el color fort vermell.

CADA LLIBRET VAL 25 CÉNTIMS

FARMACIA SERRA

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 80

REUS

VIDRES PLANS

VIDAL GERMANS I C.^a

Marti Napolitá (Alcañiz), 7

REUS

IBARRA i C.^a Stat. en Cmta. SEVILLA
LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcia-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián). Servei ràpid eventual per a Galicia i Nort d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solsament 14 dies en el viatge. S'expedeix coneixement directe per Larca i Sant Esteve Pravia amb trasport al vapor "Luarca núm. 3", i per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennis i d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Únic servei fixe i setmanal per a Cete i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Per a Cete i Marsella

Juny	26	Vapor Cabo San Antonio	Juny	27	Vapor Cabo Quejo
Juliol	3	" " S. Sebastián	Juliol	4	" " Oropesa
"	10	" " Quejo	"	11	" " Higuer
"	17	" " Oropesa	"	18	" " San Martín
"	24	" " Higuer	"	25	" " Roca

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 32. - Telefón núm. 45

Ferrocarrils

Servei que regeix desde'l dia 1 de Setembre de 1912

De Reus à Barcelona

Surts 5:30

16:15

15:-

8:29

8:36

10:30

12:35

14:08

18:08

20:50

23:36 (R)

23:36 (E)

23:36 (R)

23:36 (E)